

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕРЕПІДГОТОВКИ
ЗВІЛЬНЕНИХ У ЗАПАС ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ М. КРИВОГО РОГУ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РОБОЧУ ПРОГРАМУ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
в Міжрегіональному центрі професійної перепідготовки звільнених у запас
військовослужбовців м. Кривого Рогу Дніпропетровської області**

**при підготовці фахових молодших бакалаврів зі спеціальностей:
181 Харчові технології, 182 Технології легкої промисловості,
274 Автомобільний транспорт**

Розглянуто, схвалено та затверджено
Педагогічною радою Міжрегіонального центру
професійної перепідготовки звільнених у запас
військовослужбовців
Протокол № 7 від 05 червня 2023р.

Голова педагогічної ради, директор

Володимир БАЛАКІН

«05» червня 2023р.

Введено в дію з 08.06.2023р.
наказом директора МЦППВ
від 08.06.2023р. №47/1

**м. Кривий Ріг
2023**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про робочу програму освітнього компонента (далі – Положення) розроблено як складову частину системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Міжрегіонального центру професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців м. Кривого Рогу Дніпропетровської області (далі – МЦППВ).

1.2 Положення встановлює єдині вимоги до змісту та оформлення робочої програми навчальної дисципліни (далі – РП.ОК). Вимоги Положення є обов'язковими для всіх відділень МЦППВ.

1.3 Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про фахову передвищу освіту» № 2745-VIII від 06.06.2019; Постанови КМУ «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» № 1187 від 30.12.2015 року (із змінами), Положення про організацію освітнього процесу в Міжрегіональному центрі професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців м. Кривого Рогу Дніпропетровської області та інших нормативних документів навчального закладу, Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти; Положення про організацію самостійної роботи здобувачів освіти та інших документів МОН України.

1.4 Робоча програма освітнього компонента є нормативним документом МЦППВ, який розробляється і затверджується у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу.

1.5 Робочу програму освітнього компонента розробляє науково-педагогічний, педагогічний працівник для кожної дисципліни (незалежно від статусу), викладання якої він забезпечує.

1.6 Для різних форм навчання (денна, дистанційна, за індивідуальними навчальними планами) розробляється єдина робоча програма навчальної дисципліни з виділенням у ній аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи, форм контролю для кожної з них тощо.

1.7 Здобувачі фахової передвищої освіти мають бути забезпечені вільним, зручним та постійним доступом до робочої програми. Робоча програма вибіркового освітнього компонента має бути доступна здобувачам освіти на момент здійснення вибору дисциплін на наступний навчальний рік.

1.8 Робочі програми освітніх компонентів (у пропонованому форматі) - не є об'єктом авторського права та інтелектуальної власності, що впливає із ст. 8 Закону України про авторське право та суміжні права.

1.9 Загальний обсяг робочої програми освітнього компонента повинен становити від 5 до 35 сторінок з урахуванням обсягу дисципліни.

1.10 Основним призначенням робочої програми освітнього компонента є:

– ознайомлення учасників освітнього процесу зі змістом освіти, критеріями та засобами оцінювання результатів навчання тощо.

– встановлення відповідності змісту освіти освітньо-професійної програми та стандартам фахової передвищої освіти під час акредитації;

– встановлення відповідності при зарахуванні результатів навчання в інших закладах освіти (академічна мобільність), за іншими освітньо-професійними програмами, у попередні роки (при поновленні на навчання), а також у неформальній та інформальній освіті.

2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

2.1 Структура робочої програми освітнього компонента.

Робоча програма освітнього компонента містить титульний аркуш і такі розділи:

1. Опис освітнього компонента.
2. Мета та завдання освітнього компонента.
3. Результати навчання.
4. Програма освітнього компонента
  - 4.1 Зміст освітнього компонента.
  - 4.2 Структура освітнього компонента.
  - 4.3 Теми лекцій.
  - 4.4 Теми семінарських занять.
  - 4.5 Теми практичних занять.
  - 4.6 Теми лабораторних занять.
  - 4.7 Самостійна робота.
  - 4.8 Орієнтовна тематика індивідуальних завдань.
5. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.
6. Форми та методи контролю.
7. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання.
8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.
9. Рекомендована література (основна та допоміжна).
10. Інформаційні ресурси в Інтернеті.

2.2 Зміст складових РП.ОК.

2.2.1 Титульний аркуш робочої програми містить загальну інформацію: заклад освіти, циклова комісія, гриф затвердження, назва освітнього компонента, освітньо-професійний ступінь, освітньо-професійна програма програма (для обов'язкових дисциплін), статус навчальної дисципліни (обов'язкова чи вибіркова); вихідні дані (рік розроблення). 2-га сторінка: інформація про розробника(ів), методична комісія (протокол), циклова комісія, яка відповідає за дисципліну (протокол), науково-методична рада (протокол).

2.2.2 Опис навчальної дисципліни подається у вигляді таблиці і містить такі характеристики дисципліни, як: галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний рступнь; обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять; кількість годин на аудиторну (лекційну, практичну, семінарську, лабораторну) та самостійну роботу здобувача освіти; вид індивідуального завдання (розрахункова, розрахунково-графічна або графічна роботи, курсова робота, домашня контрольна робота, реферат, переклад, аналітичний огляд, есе тощо) (за наявності); форма навчання (денна); рік підготовки та семестр; розподіл навчальних годин за видами занять та самостійна робота здобувачів освіти (зокрема на виконання індивідуального завдання), а також вид (іспит, залік) і форма (усна, письмова, тестування, комбінована тощо) семестрового контролю, електронна адреса дистанційного курсу освітнього компонента; мова навчання.

2.2.3 Мета освітнього компонента. Для обов'язкових дисциплін стисло зазначається місце освітнього компонента в освітньо-професійній програмі. Наводяться визначені освітньо-професійною програмою компетентності, для формування яких використовується цей освітній компонент. Для вибірових компонентів наводиться коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни, та вказуються елементи компетентностей, які можуть набути здобувачі освіти в результаті вивчення цього компонента.

2.2.4 Результати навчання. Формулювання результатів навчання для обов'язкових компонентів має базуватися на результатах навчання, визначених відповідною освітньо-професійною програмою (результатах навчання) та деталізувати їх. Формулювання результатів навчання мають зазначати рівень їх сформованості, наприклад, через його достатність для вирішення певного рівня завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за освітньою програмою.

2.2.5 Зміст освітнього компонента містить перелік тем дисципліни та орієнтовний перелік питань за кожною темою.

2.2.6 Структура освітнього компонента подається у вигляді таблиці і містить розподіл навчального часу на вивчення кожної теми за формами навчання та видами занять відповідно до навчального плану.

2.2.7 Теми лекцій, семінарських, практичних, лабораторних занять подаються у вигляді таблиці, в якій зазначається тема, перелік питань, форма поточного контролю, рекомендована література.

2.2.8 Самостійна робота. Завдання для самостійної роботи подаються у вигляді таблиці, в якій зазначається тема та зміст навчального матеріалу, що є предметом самостійного опрацювання здобувачами фахової передвищої освіти, питання для самоконтролю та нормування часу. Відповідно до чинного Положення про організацію освітнього процесу в МЦППВ, самостійна робота здобувача освіти є однією з форм організації навчання, основною формою оволодіння навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових занять. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем фахової передвищої освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Зміст самостійних робіт здобувачів освіти з конкретного освітнього компонента може складатися з таких видів роботи: підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо); виконання практичних завдань протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни, проходження тестування на платформі Google Classroom.

Співвідношення обсягу аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретного освітнього компонента, його місця і значення в реалізації освітньо-професійної програми.

2.2.9 Орієнтовна тематика індивідуальних завдань. Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання (ІНДЗ) виконується здобувачем під керівництвом викладача і полягає у виконанні індивідуальних завдань, що є однією з форм організації освітнього процесу для здобувачів фахової передвищої освіти в МЦППВ. Індивідуальні завдання (реферати, розрахункові, графічні, курсові роботи чи проєкти тощо) задаються здобувачам освіти в терміни, передбачені робочою програмою освітнього компонента. Виконання індивідуальних завдань створює умови для якнайповнішої реалізації творчих можливостей здобувачів освіти і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі одержують у процесі навчання, а також застосування знань на практиці. Індивідуальні завдання виконуються самостійно і не входять до тижневого аудиторного навантаження здобувача. Викладач контролює виконання індивідуального завдання на консультаціях.

До індивідуальних завдань відносять: написання рефератів, есе, кейсів, виконання розрахункових, розрахунково-графічних або графічних робіт, домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень для виступу на конференції, участь в олімпіадах тощо. Особливим видом індивідуальних завдань є виконання курсових робіт (проєктів), яке здійснюється відповідно до робочого навчального плану та чинних вимог щодо їх змісту. У робочій програмі навчальної дисципліни зазначається орієнтовна тематика індивідуальних занять, його обсяг, коротка характеристика змісту і вимог до виконання та оцінювання.

Якщо навчальний план передбачає курсову роботу або курсовий проєкт, то в цьому пункті повинно бути наведено їх загальну характеристику та тематику.

2.2.10 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання. Розділ має містити зміст та технології оцінювання знань здобувачів, а саме: перелік різних видів навчальних робіт, що зобов'язаний виконати здобувач під час проведення поточного контролю, самостійної роботи, індивідуальних завдань та підсумкової атестації (семестровий контроль).

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути усні відповіді, виконання практичних завдань, контрольні роботи; екзамени; комплексні іспити; стандартизовані тести; наскрізні проєкти; командні проєкти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; розрахункові роботи; завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань, які використовуються.

2.2.11 Форми контролю.

Поточний контроль реалізується у формі виконання практичних завдань, захисту лабораторних робіт, виступів на семінарських та практичних заняттях, тестів, проведення контрольних робіт, директорських контрольних робіт тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для заліку та іспиту (за умови якщо здобувач виконав не менше 75% завдань від усіх видів освітньої діяльності) і враховуються викладачами при виставленні підсумкової оцінки (балів) з дисципліни.

Контроль самостійної роботи проводиться так: перевірка конспектів з лекційного матеріалу, виступ на семінарських заняттях; з практичних (лабораторних), індивідуальних занять – перевірка виконаних завдань, захист лабораторних робіт, написання реферату за обраною темою.

Контроль виконання курсової роботи (проєкту) включає поточний контроль за виконанням розділів роботи (проєкту) та захист перед комісією. Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі семестрового екзамену з конкретної навчальної дисципліни (в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою, і у терміни, встановлені навчальним планом. Екзамен проводиться у формі тестування або у комбінованій формі (тестування та розв'язок ситуаційних задач). Тестування передбачає застосування письмової компоненти з використанням комп'ютерних технологій. Усна компонента застосовується при комбінованій формі проведення іспиту з метою контролю досягнень здобувачами оптимального рівня спеціальних компетентностей. При застосуванні комбінованої форми проведення іспиту вагомість компонентів є рівною, тобто 50% тестування (письмова компонента), 50% – розв'язок ситуаційних задач (усна компонента).

Форма проведення семестрового контролю зазначається в робочій програмі освітнього компонента. Здобувач вважається допущеним до семестрового іспиту з навчальної дисципліни за умови повного відпрацювання всіх практичних, лабораторних і семінарських занять, передбачених робочою програмою освітнього компонента.

2.2.12 Критерії та порядок оцінювання результатів навчання. У цьому розділі вказується максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач при виконанні певних видів навчальної роботи в розрізі тем із зазначенням балів за поточну успішність та підсумкову атестацію. Кількість балів на кожному з тем семінарських (практичних або лабораторних) занять визначається з урахуванням їх складності, обсягу та значущості в засвоєнні дисципліни. Розподіл балів за тестами, контрольними завданнями наводиться у критеріях оцінювання відповідей на семестровому іспиті з освітнього компонента.

З детальною структурою розподілу балів за темами та видами поточного контролю знань з навчальної дисципліни викладач ознайомлює здобувачів на початку семестру.

2.2.13 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає освітній компонент (при потребі). Зазначається перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення з освітнього компонента (при потребі).

2.2.14 Рекомендована література (основна та допоміжна). Перелік рекомендованої літератури складається з основної та допоміжної літератури. До основної літератури можуть бути включені нормативні документи, базові вітчизняні, найкращі зарубіжні підручники та навчальні посібники з урахуванням їх наявності в бібліотеці або у загальному доступі мережі Інтернет (з посиланням на конкретні сайти електронних бібліотек) та підручники і навчальні посібники, видані викладачами МЦППВ. У список допоміжної літератури включаються інші підручники, посібники, різні довідкові та вітчизняні й зарубіжні періодичні видання; монографії та статті з тематики даної дисципліни, опубліковані науково-педагогічними та педагогічними працівниками, методичні рекомендації та вказівки відповідної тематики.

2.2.15 Інформаційні ресурси в Інтернеті. Складається конкретний перелік сайтів (бібліотек, архівів, фондів, банків даних, YouTube-каналів, репозитаріїв тощо), на яких містяться матеріали, які можуть бути корисними при вивченні освітнього компонента.

3. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Робоча програма освітнього компонента розробляється як окремий документ в електронній та паперовій формі, розглядається та схвалюється на засіданні циклової комісії (методичних комісій), схвалюється навчально-методичною радою та затверджується директором МЦППВ.

3.2 Робочі програми освітніх компонентів мають щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм, зокрема отриманих побажань чи зауважень від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів.

3.3 Розроблена та затверджена робоча програма освітнього компонента зберігається в методичному кабінеті в паперовому та електронному варіантах.

Положення розроблено робочою групою МЦППВ у складі:

Заст. директора з НМР

Аліна КАРАВАЄВА

Методист

Анастасія ОДІНЦОВА

Методист

Тетяна ВОДОП'ЯНОВА

Додаток до Положення
Рекомендований макет РН.ОК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**МІЖРЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕРЕПІДГОТОВКИ
ЗВІЛЬНЕНИХ У ЗАПАС ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ М. КРИВОГО РОГУ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Циклова комісія дисциплін спеціальних дисциплін _____

Методична комісія _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Міжрегіонального центру
професійної перепідготовки
звільнених у запас військовослужбовців
_____
Володимир БАЛАКІН
«__» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«_____»

**обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти**

_____
(назва ОПП)

Кривий Ріг

2023

Робочу програму СХВАЛЕНО навчально-методичною радою МЦППВ

Протокол від _____ №__

Голова методичної ради _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Робочу програму СХВАЛЕНО на засіданні циклової комісії спеціальних дисциплін _____

Протокол від _____ №__

Голова циклової комісії _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Робочу програму розглянуто на засіданні методичної комісії гуманітарних та суспільних дисциплін.

Протокол від _____ №__

Голова методичної комісії _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Розробник:

Викладач _____ комісії, спеціаліст _____ категорії

Викладач _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Шифр, назва галузі знань, код та назва спеціальності, освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента
Кількість кредитів ECTS: _____ Загальна кількість годин: _____ Кількість розділів: _____ Кількість тем: _____	Галузь знань _____ Спеціальність _____ Фаховий молодший бакалавр	Навчальний курс: _____ Семестр: _____ Види контролю: _____
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять Денна форма навчання		
Лекції – _____ годин; Практичні заняття – _____ годин; Лабораторні заняття – _____ годин; Самостійна робота – _____ години;	Індивідуальні завдання: Курсовий проєкт (робота) – _____ - _____ (кількість; № семестру) Реферати (тощо) – _____ - _____ (кількість; № семестру)	
Електронна адреса дистанційного курсу освітнього компонента _____		
Мова навчання: українська		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

2.1. **Мета** викладання «_____»: _____

2.2. **Основні завдання** вивчення освітнього компонента «_____»:

-----;

-----;

...

2.3. **Міждисциплінарні зв'язки:** _____

2.4. **Очікувані результати** навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі освіти повинні

знати:

-----;

-----;

...

вміти:

-----;

-----;

...

2.5. Відповідно до освітньо-професійної програми здобувач освіти повинен володіти такими компетентностями:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні освітнього компонента:		
Інтегральна компетентність		
Загальні компетентності	ЗК1.	
	ЗК2.	
	...	
Спеціальні компетентності	СК1.	
	СК2.	
	...	
Результати навчання	РН1.	
	РН2.	
	...	

3. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Розділ 1. _____

Тема 1.1 _____

Опис змісту.

Здобувачі освіти повинні:

знати _____;

сприяти _____;

визначити _____;

користуватися _____.

Тема 1.2 .....

....

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

4.1. Розподіл часу освітнього компонента за темами (денна форма навчання)

№	Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення освітнього компонента				Самостійна робота	Обов'язкові контрольні роботи модульний контроль	Форми самостійної роботи
		Всього годин	В тому числі аудиторних					
			лекційних	семінарських	практичних			
I								
1.1								

4.2. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ п/п	К-сть год	Тема практичного заняття	План заняття	Форма поточного контролю	Списки рекомендованої літератури

--	--	--	--	--	--

4.3. ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ

№ п/п	К-сть год	Тема лабораторної роботи	План лабораторної роботи	Форма поточного контролю	Списки рекомендованої літератури

4.3. САМОСТІЙНА РОБОТА

К-ть годин	Перелік питань до тем освітнього компонента		Література	Форма самостійної роботи
	Тема			
	Питання			
	Тема № 2. ...		...	

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

5.1. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. ... ..
2. ... ..
- ...
25. ... ..

5.2. ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

1. ... ..
2. ... ..
- ...
25. ... ..

5.3. ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

1. ... ..
2. ... ..
- ...
25. ... ..

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вид навчального заняття та їх	Тема, за якою проводиться
-------------------------------	---------------------------

класифікація	
Традиційні форми проведення лекційного заняття	
Форми проведення практичного заняття	
Форми проведення семінарського заняття	
Форми проведення лабораторного заняття	

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ / ІСПИТУ

1. ... ..
2. ... ..
- ...

8. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Опис змісту та технології оцінювання знань здобувачів фахової передвищої освіти.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти при складанні іспиту		
Рівні компетенції	Бали	Критерії
І. Початковий	1	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються учнем окремими словами чи реченнями, майже не володіє професійними навичками.
	2	Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його неповними реченнями, виявляє здатність викласти думку і професійні знання на елементарному рівні.

	3	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, має деякі професійні навички.
II. Середній	4	Здобувач освіти володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні, має здатність до професіоналізму.
	5	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину, проявляє зацікавленість до засвоєння професійних знань.
	6	Здобувач освіти може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки, має здібності до засвоєння професійних навичок.
III. Достатній	7	Здобувач освіти здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень. Здобувач освіти має достатні здібності до засвоєння професійних дисциплін.
	8	Здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача, має велику зацікавленість і здібності до оволодіння професією.
	9	Здобувач освіти вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, у тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу, проявляє велику зацікавленість і нахил до освоєння обраної професії.
IV. Високий	10	Здобувач освіти виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем, проявляє ініціативу при виконанні робіт, пов'язаних з обраною професією.

11	Здобувач освіти вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях. Здобувач освіти творчо підходить до вивчення професійних дисциплін, проявляє здатність до самоосвіти в цьому напрямку.
12	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання. Здобувач освіти вільно володіє теоретичним матеріалом як з дисциплін професійної та практичної підготовки, так і дисциплін науково-природничої підготовки, вміє поєднувати теоретичні і практичні знання при виконанні фахових робіт.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВНА, ДОПОМІЖНА), ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ